

29 Οκτωβρίου 2014

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κκ. Υπουργούς:

Α. Τουρισμού

Β. Εσωτερικών

Γ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Θέμα: Σήμα κινδύνου στις ελληνικές θάλασσες από τη χρήση πλαστικών

Οι διαπιστώσεις του Ινστιτούτου Θαλάσσιας Προστασίας «Αρχιπέλαγος», σχετικά με την υπερσυσσώρευση απορριμμάτων και κυρίως πλαστικών στις ελληνικές θάλασσες και τελικά στην τροφική αλυσίδα, μας έχουν δημιουργήσει εύλογες ανησυχίες για την επιβάρυνση που επιφέρει στο οικοσύστημα, καθώς το πλαστικό είναι το πλέον επικίνδυνο υλικό για το περιβάλλον.

Συνάδει επίσης με το γεγονός ότι σύμφωνα με στοιχεία της έκθεσης της Biointelligence Service για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ελλάδα είχε το χαμηλότερο ποσοστό ανακύκλωσης πλαστικών στην Ε.Ε. - μόλις 8%, έναντι μέσου όρου 21% και 34% της πρωτοπόρου Γερμανίας. Ήταν επίσης μία από μόλις τέσσερις χώρες στην Ευρώπη μη μηδενικά ποσοστά ενεργειακής ανάκτησης των πλαστικών απορριμμάτων, ενώ το ποσοστό ανακύκλωσης στις οικιακές πλαστικές σακούλες ήταν κάτω από 1%. Σημειώνεται ότι σε έξι χώρες - Γερμανία, Ελβετία, Σουηδία, Νορβηγία, Δανία και Βέλγιο - το ποσοστό ανάκτησης, μέσω είτε ανακύκλωσης είτε ενεργειακής αξιοποίησης - ξεπερνούσε το 85%.

Οι πρώτες βροχές του φθινοπώρου αποτελούν μεγάλο κίνδυνο για τις ελληνικές θάλασσες, καθώς παρασύρουν σ' αυτές, χιλιάδες τόνους πλαστικών και άλλων απορριμμάτων, που συσσωρεύονται το καλοκαίρι σε δρόμους και παραλίες. Ο σκουπιδότοπος αυτός μεταφέρεται με τις πρώτες βροχές στο θαλάσσιο οικοσύστημα.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση φαίνεται πως δεν έχει κινητοποιηθεί για μήνες, με αποτέλεσμα πολλές περιοχές της χώρας να έχουν μετατραπεί σε έναν ατελείωτο σκουπιδότοπο, καθώς τα προσωρινά μέτρα του καθαρισμού των παραλιών λίγο πριν από το καλοκαίρι δεν επαρκούν και η αυξημένη τουριστική κίνηση οδηγεί σε νέα συσσώρευση σκουπιδιών.

Η τυπική πλαστική σακούλα αποτελείται κατά 100% από πολυαιθυλένιο, το οποίο προέρχεται από αργό πετρέλαιο. Για να διαλυθεί πλήρως απαιτούνται 400 έως 500 χρόνια. Οι «βιοδιασπώμενες» σακούλες», που χρησιμοποιούνται ευρέως τα τελευταία χρόνια, είναι από τα πιο επικίνδυνα προϊόντα πλαστικού, καθώς το υλικό τους όχι μόνο δεν βιοδιασπάται και δεν ανακυκλώνεται, αλλά μέσω της προσθήκης χημικού καταλύτη στο υλικό, διασπάται πολύ πιο γρήγορα σε μικρά κομμάτια και έπειτα σε μικροσκοπικά σωματίδια, τα οποία τελικά εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Ανησυχητικό επίσης είναι και το στοιχείο πως όλοι οι οργανισμοί, μεταξύ των οποίων και τα ψάρια, που ελέγχονται, περιέχουν στο στομάχι τους μικροσκοπικές ίνες πλαστικού, άλλοι σε μικρότερη και άλλοι σε μεγαλύτερη ποσότητα.

Από το 2005, ο ΣΕΣΜΕ (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Σούπερ Μάρκετ Ελλάδας) είχε απευθύνει έκκληση στο υπουργείο Ανάπτυξης για την κοστολόγηση της πλαστικής σακούλας στα καταστήματα, ως μέτρο περιορισμού της χρήσης της. Μεγάλοι παίκτες της αγοράς όμως είχαν αντιταχθεί στην πρόταση και έτσι δεν προχώρησε. Στη συνέχεια, ο Δήμος Αθηναίων, το 2008, ξεκίνησε πιλοτική πρωτοβουλία για την αντικατάσταση της πλαστικής σακούλας, σε συνεργασία με εννιά μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ και άλλα καταστήματα, χωρίς όμως κάποια συνέχεια.

Τον Απρίλιο 2014, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπερψήφισε σχέδιο νόμου, βασισμένο σε πρόταση της Κομισιόν, που προβλέπει τη μείωση της χρήσης λεπτών πλαστικών σακουλών κατά 80% ως το 2019, με έτος βάσης το 2010. Ως ενδιάμεσο στόχο, η κατανάλωση πλαστικών σακουλών πρέπει να έχει μειωθεί κατά 50% ως το 2017.

Με δεδομένο ότι:

- οι συνέπειες αυτής της σύγχρονης μορφής ρύπανσης είναι ιδιαίτερα καταστροφικές τόσο για τα φυσικά οικοσυστήματα της χώρας μας και τα προστατευόμενα είδη που ζουν σε αυτά όσο και για τον άνθρωπο,
- το μεγαλύτερο πρόβλημα παραμένουν τα πλαστικά, τα οποία διασπώνται και οι ίνες τους τελικά καταλήγουν στο πιάτο μας,
- ο περιορισμός χρήσης του πλαστικού και η ενίσχυση του μέτρου της ανακύκλωσης είναι οι μόνες λύσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος,

Ερωτώνται οι κκ. Υπουργοί:

1. Θα επιβληθεί τελικά φρένο ή έστω περιορισμοί στη χρήση πλαστικής σακούλας; Προβλέπονται μέτρα για τον περιορισμό χρήσης της πλαστικής σακούλας;
2. Πότε θα είναι έτοιμο το Εθνικό Σχέδιο Πρόληψης Παραγωγής Αποβλήτων;
3. Προβλέπονται δράσεις επικοινωνίας και δημοσιότητας με στόχο την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών-πολιτών σχετικά με τη χρήση της πλαστικής σακούλας;
4. Είναι στα σχέδια της κυβέρνησης συμφωνία με τον κλάδο της λιανικής πώλησης για την πρόληψη παραγωγής αποβλήτων συσκευασίας και αν ναι, πότε θα υλοποιηθεί αυτή;
5. Προβλέπονται πιο ενισχυμένα μέτρα ανακύκλωσης είτε ενεργειακής αξιοποίησης;

Η βουλευτής που ερωτά

Ασημίνα Ξηροτύρη - Αικατερινάρη